

Deželak, skrbne matere iz Paneč. Kljub silni burji je bilo veliko pogrebcev. Prijatelji so se ji hoteli oddolžiti za ljubezen z veliko udeležbo na pogrebu. Rajna naj počiva v miru — žalujočim naše sožalje!

Smrtina kosa pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Ob koncu pretečenega leta je začela smrt neizmerno kositi v našem okraju. Nekaj čudnega je, kadar pride s koso v Dolenjo vas, hoče pograbit najmanj tri ljudi zaporedoma. Par dni pred Božičem smo pokopali 84 letno preužitkarico Skok Nežo. Na biljo pred praznikom je umrla vdova posestnica mlina in žage Marjeta Cestnik, katera je vzgojila sedem otrok. Bila je vzorna krščanska mati. Ti dve sta stanovali vsaka na drugem koncu Dolenje vasi. Ob mrtvaškem odru slednje so se pogovarjali na sveti dan ljudje, ki so prišli kropiti rajno, da smrt ne bo poprej v vasi mirovala, dokler se ne zadosti še s tretjo osebo. In zgodilo se je. V nedeljo zvečer pa je pograbila smrt moža in očeta duhovske hiše Janeza Škorjanc iz sredine vasi. Zjutraj je še bil previden s sv. zakramenti. Ko mu je pozneje zdravnik zatrdil, da ima srce in pišču zdrava, da je posledica teh slabosti samo poapnenje žil, se je šalil, rekoč: »Potem pa še ne bom smel umreti, čeprav si želim, ker sem pripravljen.« V rajnikovo hišo je zahajal in se zahajal »Slov. gospodar« najbrž nad 50 let. Prav tako tudi knjige Družbe sv. Mohorja. Ne samo naročnik, ampak tudi točen

plačnik! Iz te hiše so vzrasli od treh ročev zaporedoma po en duhovnik. Tudi v sorodstvu po stari mami Luskarjevi. Stric rajnega pok. g. Franc Škorjanc, župnik, je umrl leta 1924; brat rajnega g. Matija, župnik v pok., pa bo obhajal 10. avgusta letos zlato sv. mašo v št. Pavlu. Sin rajnega pa je kaplan v Hrastniku. Pogreb je bil na novega leta dan ob obilnem spremstvu. Domačemu g. župniku sta asistirala gg. Alojzij Gabor in sorodnik Viktor Brezalnkar. Za krsto pa smo videli še dva gg. duhovnika, sina Jožeta in bratrance Luskarja, salezijanca iz Celja. Brat-zlatomašnik pa radi starosti in onemoglosti ni mogel spremljati rajnega. Člani Fantovskega odseka so v krojih nosili krasne vence. Gasilci so se udeležili pogreba v obilnem številu, tudi iz sosednih vasi. Cerkveni pevci so pred domačo hišo in na pokopališču zapeli rajnemu v slovo. Rajni bo ostal vsem v lepem spominu. — Dne 2. januarja sta umrli zopet dva. Tri mesece stara hčerica šentpaveljskega brivca g. Goloba, stanujočega tudi v Dolenji vasi. Nato se je preselila smrt v Kaplo vas. V viničarji so našli mrtvega — najbrž zadetega od kapi — p. d. Kladnika, krepkega moža šestdesetih let. — Dne 3. januarja pa je umrla v Sv. Lovrencu Pavla Ternovšek, mlada žena tkalskega nadmojstra v tkalnici »Prebold«. — Naj vsi počivajo v miru, žalujočim ostalim pa naše sožalje!

CROATIA BATERIJE
zepne anodne-ogiveče. izdeluje samo domača tvornica
CROATIA
tovarna baterij
JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturška 69.

— Krajevna KZ sporoča, da bo v nedeljo, 19. januarja po sv. maši v šoli govoril o gozdarstvu g. okrajni gozdarski referent inž. Miklavžič iz Maribora. Ker bo g. inženjer nam Pohorcem v korist napravil tako dolgo pot, je dolžnost nas vseh, da ga vsi gremo poslušati. Govor bo o tem, kako je treba izračunati množino rezanega in okroglega lesa in kako se določi množina stoječega lesa. Mislimo, da bo to predavanje vsakemu pohorskega kmetu zelo koristilo. Les je naš zaslužek. Les mora biti tudi naša skrb! Zato še enkrat vsem: Poskrbite za veliko udeležbo!

Dravsko polje

Vurberg. Kot doslej že več let, je tudi letos šolsko upraviteljstvo s pomočjo Protituberkulozne lige in dobrotljivih src priredilo božičnico šolski deci. Bog poplačaj vsem, ki lajšajo bedo siromašnih ljudi! — Vrata v novo leto so se odprla in z zaskrbljenim obrazom smo stopili skozi nje, čeprav nam vsak prijatelj in vsak, ki smo ga v teh dneh srečali, želel srečo, bogastvo itd. A kaj, ko je pa sreča opoteča in ne vemo v kakšni obliki bo prišla in v čem se bo izkazala. Orijemal se bo vsak različnih sredstev, da srečo doseže, a ne smemo pozabiti na poštenje, vernost in zvestobo načelom, ki jih katoliški tisk širi. Orožje proti vsem motilcem miru in ljubezni, sejalcem sovraštva in odpadništva je bil in bo ostal krščanski časopis. Zato bi lepo priporočal: ostanimo svojim glasilom vsi zvesti in se tudi prebudimo ter ga razširimo med našim krogom!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Še vedno smo pod utisom strašne izgube našega narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca. Njegovega višarskega pogreba se je udeležilo številno zastopstvo; tudi Fantovski odsek je bil zastopan po načelniku br. Domanjku in blagajniku br. Korparju. Raven žalne seje vseh društev smo zadnje nedelje v decembru imeli še skupno »farno žalno proslavo«, na kateri sta govorila bogoslovca g. Petek iz Frana in domačin g. Flderšek. Deklamirala pa sta dijak Zdošek in T. Bele. — V časopisnem agitacijskem tednu so prišle najprej na vrsto Apače, ki so se sijajno izkazale! Saj si jih je 36 na novo naročilo »Slov. gospodarja« in 3 »Nedeljok«. Pospemajte! — Zadnje nedelje so gostovali pri nas sosedni šentvidčani. Z velikim uspehom so nam predvajali spevoigro »Opat in grof«. — V nedeljo, 12. januarja, bo po večernicah tretje mesečno prosvetno predavanje, in sicer tokrat o zdravstvu. Gospa Kebrič, pomožna samarijanka RK v Mariboru, bo govorila o »Negi bolnikov ter prvi pomoči v nezgodah, ranah, opeklinah in ozeblinah«.

Dopisi

Mišniska dolina

Sv. Danijel nad Prevaljami. Smo precej v hribovitih krajih. Glavni naši dohodki so sadje in les. Dan na dan pojejo po naših gozdovih žage in sekire smrtne pesem gozdnemu drevju. Kaj bo? Tih in skrit je naš kraj, malokdo pride k nam. Zato moramo pa širši javnosti povedati to, da imamo pri nas tako slabe ceste, da že zdavnaj ne odgovarjajo predpisom in varnosti. Letos smo pridelali tako malo sadja, ko ni bila letina za to, zato tudi ni bilo mošta in ne žganja. Posledica tega je, da se tudi harmonika ne oglašja tako pogosto kot v drugih letih. Snega doslej še nismo dobili preveč, upamo pa, da ga bo še dovolj in da bomo lahko zvozili domov drva in steljo. Hud mrz na nas je pa potisnil za peč in tam se pogovarjamo o vojni in podobnih stvareh ter premlevamo poročila iz »Slov. gospodarja«.

Kozjak

Gradišče ob severni meji. Na tukajšnji obmejni šoli smo 29. decembra praznovali veselo božičnico. Po raznih šaljivih in resnih deklamacijah ter petju šolskih otrok so bili ti deležni obdaritve z obvalom, z blagom za obleke in perilo. Zahvaliti se moramo Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, nadalje g. ravnatelju Mastnaku in klasični gimnaziji v Mariboru, tovarnarjem Rosner in Huter ter drugim, ki so prispevali k tej res potrebni obdaritvi. Hvaležni smo pa tudi šolskemu vodstvu za to uspelo prireditve. — Poročamo z veseljem še to

novico, da je bil predsednik šolskega odbora in vrli narodnjak Gregor Železnik odlikovan od kralja z redom sv. Save V. stopnje. K zaslužnemu odlikovanju čestita odlikovancu »Slov. gospodar«!

Pohorje

Sv. Martin na Pohorju. Tudi pri nas napredujemo. Tukašnja ljudska šola s šestimi oddelki je imela do letošnjega šolskega leta samo tri učilnice. Krajevnemu šolskemu odboru se je v letošnjem šolskem letu posrečilo, da je izposloval najem četrte učilnice v gasilskem domu. Šolski upravitelj je nabral med občani 7000 din prostovoljnih prispevkov za preureditev dvorane gasilskega doma v četrto začasno učilnico in za nabavo novih klopi ter drugega razrednega inventarja. Vsem dobrosrčnim darovalcem iskrena hvala. Storili ste veliko delo krščanske ljubezni do otrok v kraju. Šolski prostori so bili za tako veliko število otrok pretesni. Z vašo pomočjo smo vsaj za silo uredili slabe šolske razmere. Čaka nas še mnogo potreb v šoli in izven nje. Treba bo dobiti vsaj še eno učno sobo, da bodo vsi učenci imeli dopoldanski pouk. Popraviti bo treba razpadajočo streho na šolskem poslopju. Planinci bodo morali počasi misliti na svojo šolo itd. Dobra šola je najboljša dota za vsakega otroka. Lepa šola je vsakomur najlepši dokaz, da občani svoje otroke ljubijo in da zanje lepo skrbijo. Lepa hiša, dober gospodar! Lepa šola, skrbni občani! Kdor več zna, več ve! Zato podpirajte šolskega upravitelja pri stremljenju, da bo tudi v šmartnem nekoč lepa šola.

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

»Gospoda, jaz sem Krištof Wildenrainer, rojen Mariborčan. Kakor vidva, sem tudi jaz okušal v mlajših letih kruh preprostega »landsknehta«, preden so me povišali v stotnika in mi zaupali z najvišjega mesta radi junaških činov nad Turki službo sodnika in poveljnika rojstnega mesta — Maribora.«

Kratka in jedrnata predstava ni samo zblížala trojice, ampak jo celo spoprijateljila v najkrajšem času. Par krepkih požirkov najboljšega iz globokega pinta in že so vrel iz gospoda Krištofa najdrznejši vojni doživljaji iz dobe navadnega »landsknehta« do stotnika pod junaškim Jurijem pl. Frundsbergom.

Kakor hitro mu je bila poverjena služba mestnega sodnika, že ga je doletela najtežavnejša naloga: razklopota utrdbe mestnega obzidja popraviti, založiti z orožjem ter strelivom in izvežbati meščane z okoličani za obrambo.

V dveh letih se je spremenil Maribor v tako močno trdnjavo, da so si pred tremi leti Turki na pobegu izpred

1 D aja trikrat pošteno polomili zobe, ko so se hoteli polastiti obdravskega mesta z naskoki, pri katerih je na adala prav za prav peščico dobre izurjenih branilcev kot listja in trave številna mohamedanska zalega.

Že pred oblego Maribora leta 1529. je bil kot poveljnik toliko previden, da je ustvaril poleg ojačenega mestnega obzidja ter poglobitve obrambnih jarkov v obsežni zunanji utrdbi manjšo notranjo s tem, da je spremenil mestno pokopališče okrog župne cerkve svetega Janeza v tabor kot zadnje obrambno zatočišče za primer, da bi uspel sovražniku na kakem mestu vdor skozi prvi obrambni obroč.

Sicer je bila ta previdnost tedaj odveč, ker napadatelji nje vdrli preko obzidja, dasi so zanetili silovit požar na Koroški cesti s pomočjo gorečih puščic, bo pa imel tokrat manj dela glede zavarovanja napram vsemu mogočemu in nemogočemu.

Delavni, hrabri in res neustrašeni gospod Krištof bi bil razdril še marsikatero iz poglavja o svojih junaških zaslugah, da se niso odprla vrata in ni vstopila hčerka, katero je predstavil in jo obenem pokaral:

»Kunigunda, kje si se zamudila tako dolgo, da mortam pri dobrem vinu gladovati s tako odličnima gostoma?«

Običajni predstavniki stisk rok je bil spremljan od strani gostov z največjim začudenjem, od strani gospice Kunigunde pa s škodoželjnim posmeškom in z glasno pripombo:

Piščanci kot martinčci. Posebne vrste ptiči žive v krajih ob največji reki na svetu, ob Amazonki. Prav za prav so to neke vrste piščanci. Ko zapuščajo gnezdo, so spočetka zelo nerodni, oziroma bi bili nerodni, če bi »odhajali v svete« po dveh, tako kakor pri nas. Toda ti ameriški piščanci so se menda tudi naučili ameriške iznajdljivosti. Iz gnezda odidejo »po vseh štirih«, to se pravi, po nogah in perutnicah. Pri svoji hoji, ko se opirajo na močno razvite perutnice, so kar precej podobni martinčkom. Druga zanimivost teh amazonških piščancev pa je v tem, da so njihove perutničke oborožene z nekakimi krempljčki s palcem in štirimi prsti. To je nekaka njihova roka, s katero se lahko

Upamo, da bo udeležba tolikšna, kot je bila pri obeh Petancičevih predavanjih o sanjah in spiritalizmu.

Slovenske gorice

Sv. Jurij ob Pesnici. Na Stefanovo je naš Fantovski odsek počastil spomin pokojnega g. dr. A. Korošca v šolski dvorani, ki so jo mladi in stari, domačini in tuji napolnili do zadnjega kotička. Dvorana je bila vsa v zelenju in črnini, na odrju je pa krasil sliko velikega pokojnika iz smrekovih vejic izpisan napis »Slava voditelju«. O pokojnem velikem sinu slovenske zemlje je govoril g. učitelj Sudar. — Po spominski besedi so fantje in dekleta uprizorili Jurčičevo narodno igro »Tihotapect. Uprizoritev je bila, sicer skromna, toda eno je neizpodbitno, da se tudi obmejni šentjur dram, da se vendar že enkrat v temeljih maje šentjurska nedelavnost, ravnodušnost in stara zakrknjenost, ker se krog agilne, narodno zavedne in nadarjene mladine iz tedna v teden vse bolj množil. Nič zato, če so v tem krogu, ki ne vidi preporeda naše vasi v kartah in biljardu, skoraj samo viničarski in delavski sinovi. Kaj še! Prav na te smo ponosni! Kako so nas navdušili ti naši fantje na svoji akademiji 8. decembra s svojo samozavestjo in postavnostjo! Topla zahvala ob tej priliki šolskemu upravitelstvu, ki je radevolje prepustilo uporabo šolske dvorane Fantovskemu odseku.

Velika Nedelja. Na tukajšnji šoli posluje že sedmo leto šolska kuhinja, kjer dobivajo v zimski dobi siromašni otroci toplo kosilo. Mnogo težav in zaprek se je srečno prebrodilo v teku časa, da se je ohranila ta dobrodelna ustanova za telesni in duševni razvoj naših malčkov. — Spričo skrajno neugodne letošnje letine je bil njen nadaljnji obstoj ogrožen in to v dobi, ko se seli v marsikatero delavsko in viničarsko hišo pomanjkanje ter bi bila pomoč revnim otrokom najnujnejša. Pa tudi v teh skromnih razmerah so se radevoljno odzvali klicu po pomoči mnogi darovalci in dobrotniki ter prispevali po svojih močeh v živilih in denarju. Med mnogimi drugimi so izdatno podprli akcijo za nadaljnje poslovanje šolske kuhinje znani stari prijatelji šolske mladine. Tudi upraviteljstvo križniške uprave je takoj ugodilo prošnji ter dobavilo potrebno kurivo in nekaj živil. Na predvečer velikega praznika miru pa je prejel odbor obvestilo, da je na predlog tukajšnje križniške uprave naročil več, križniški priorat v Ljubljani, naj se pokloni šolski kuhinji v spomin smrti voditelja in ministra g. dr. Antona Korošca v živilih in denarju ali samo v živilih vsega v skupnem znesku 1000 din. S tem je vodstvo omenjene ustanove najdostojneje počastilo spomin velikega pokojnika, saj je bil ravno g. dr. Anton Korošec tisti, ki je za časa svojega ministrovanja ponovno vzpodbujal krajevne činitelje v vsej državi, naj se ustanovljajo pri vseh šolah v državi šolske kuhinje. Vsem in vsakemu dobrotniku, posebej pa še križniški upravi za njeno plemenito zamisel, naj bo ljubi Bog obilen plačnik!

Apače. Vsi zavedni Slovenci naše občine poznajo veliko vlogo, ki jo je imel pokojni g. dr. Anton Korošec pri ustvarjanju Jugoslavije. Radi tega je imel občinski odbor žalno sejo, na kateri je g. žu-

pan Franc Režonja iz Vratje vasi govoril o življenju in zaslugah pokojnega voditelja, o njegovem ugledu in o dobrotljivosti njegove roke, ki je vse razdelila med dijake, siromašne otroke in one, ki so ga prosili za pomoč. Nebeški plačnik naj mu vse obilno povrne!

Mursko polje

Ljutomer. V Katoliškem domu se je 22. decembra vršila spominska proslava, da se oddolžimo velikemu pokojniku g. dr. Antonu Korošču. Najprej so pevci zapeli pesem, potem je recitiral v imenu mladine J. Cerkvenik »Umri nam je oče«, za njim je v imenu JRZ govoril ljutomerski župan g. F. Slavič, nato v imenu zadruge ravnatelj g. P. Potočnik, v imenu MJRZ pa g. M. Husnjak. Za konec so pevci še zapeli »Vigred se povrne«. Nabitno polna dvorana je bila priča priljubljenosti pokojnega voditelja. Slava njegovemu spominu!

Ljutomer. Močan jug je stopil ves sneg, tako da smo novo leto imeli brez snega — toplo in sončno. Toda že 2. januarja je pričel dežiti. Dež je na tleh in drevju sprotil zmrzaval in nastala je poledica. Ceste so bile kakor asfaltirane. Bati se je, da bi poledica škodovala ozimini in sadnemu drevju. — Fantovski odsek je za svoje člane priredil tridnevne duhovne vaje s šestimi govori. Govoril je govornik iz Ljubljane. Povabili so vse fante in moše, ki so se vabilu polnoštevilno odzvali. Pričele so 3. januarja zvečer, a zaključek je bil na Kraljevo. Ob 8 je bila zborna sv. maša, pri kateri so vsi obiskovalci pristopili k sv. obhajilu. Po sv. maši je bil zaključni govor v Katoliškem domu, ki so ga spremljale skioptične slike.

Štrigova pri Ljutomeru. Nekateri zagrebški listi so poročali o veliki proslavi, ki se je baje vršila ob priliki blagoslovitve obnovljene župniške cerkve v Štrigovi. Med ostalim so navajali, da je pri sprejemu bilo nad 4000 ljudi, da je na šolskem splotju bila razobešana hrvatska zastava, ki so jo prejšnja slovenska oblastva prepovedala, da je med ostalimi, ki so g. nadškofa pozdravili, istega pozdravil tudi predsednik krajevne organizacije HSS, ki je baje izrazil željo ljudstva, naj bi se na tukajšnji šoli spet uvedlo poučevanje katekizma v maternem hrvatskem jeziku, kakor se je to že od davno poučevalo, in da je dobil odgovor, da se bo Štrigova v kratkem vrnila k banovini Hrvatski. Resnici na ljubo navajamo sledeče: Pri sprejemu je bilo s šolskimi otroci vred največ 400—450 ljudi. Prvi je pred šolskim splotjem pozdravil g. okrajni načelnik iz Ljutomera, potem g. župnik, nato pa župan občine Štrigova, nakar je zaradi hudega mraza spreved krenil v šolsko poslopje, kjer sta g. nadškofa pozdravila še šolski upravitelj in domači g. kaplan. Da bi med pozdravitelji bil tudi predsednik krajevne organizacije HSS, ni res, ker v štrigovski župniji ali občini taka organizacija sploh ne obstoja, torej tudi njenega predsednika ni. Pač pa se je neki mož pritožil, zakaj se na naši šoli deca poučuje v katekizmu v slovenščini, ne pa v hrvaščini. Smešno! Ta mož ni niti predsednik krajevne organizacije HSS, ni predstavnik ljudstva, nima otrok (ne samo šoloobveznih, on otrok sploh nima!), navsezadnje pa on ni občan občine Štrigova. Po njegovem izvajanju je nastal smeh, nakar je g. nadškof v kratkem odgovoril, da je njegova želja ta, naj bi se Štrigovsko vpra-

šanje rešilo na tak način, da bo zadovoljno ljudstvo samo, i Hrvatje i Slovenci, ker so nam in bodo bratje Slovenci največji prijatelji, s katerimi moramo v najboljših odnošajih živeti. Pripomni mo še, da se v štrigovski šoli noben predmet, najmanj pa katekizem, poučuje v slovenščini, temveč se ves šolski pouk vrši v čisti štokavski hrvaščini. Kar se pa tiče razobešanja zastav, je resnično to, da je piapolala ena hrvatska zraven papeške zastave na cerkvenem stolpu, ena pa na drugi zasebni zgradbi, dočim je na šolskem poslopju visela »nevtralna« zastava, ki se jo lahko smatra kot hrvatsko, z druge strani pa kot državno; na vseh ostalih zgradbah pa so visele državne in papeške zastave, razen teh je v spomin dr. Koroščeve smrti visela še ena črna zastava. Tudi ni res, da bi slovenska oblastva do sedaj prepovedovala izobešanje hrvatskih zastav, ker so jo tisti nekateriki, ki jo redno izobešajo, neovirano izobešali. Tudi ni res, da bi se g. nadškof udeležil banketa pri šolskem upravitelju, kakor tudi ni res, da bi po svečanih večernicah v župni cerkvi g. nadškof imel velik govor, ker ta dan g. nadškof v cerkvi kakoga govora sploh ni imel. Kakih posebnih svečanosti ali manifestacij pa v teh dneh v štrigovi sploh ni bilo. Obisk g. nadškofa v štrigovi je bil strogo cerkvenega značaja.

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Ali ste že obnovili naročnino za »Slov. gospodarja«? Koliko naročnikov je že kdo dobil nanovo za leto 1941? Ali že imate in poznate »Nedelje« in »Kmečko ženo«? Sedaj je čas naročanja! Pomenite se doma, idite od sosedu do sosedu, dela ni zunaj in ljudje imajo radi, če jih kdo v tem dolgem zimskem času obišče, da pokramljajo in za novicami vprašujejo. Prijatelj, sedaj nič ne zamudiš, zato na apostolsko delo vsi za katoliški časopis, od hiše do hiše! — Vinarska zadruga je razdelila za spodnje Haloze 10.000 kg naročene rži in je se zmanjkalo. Rž je bila lepa. Te dni bomo dobili tudi koruzo, ko bo omogočen radi snežnih razmer na cestah zopet redni promet. Tudi poštni avto ne vozi radi prevelikega snega Ustanovljamo »Kmetijsko prodajno in nabavno zadrugo« za Haloze in člani že pristopajo. Je že skrajni čas za to. — Božičnica »Slovenske straže« v Mariboru je tudi naši ubogi obmejni haloški deci podelila en del v ta namen zbranih darov v to določenim revnim šolskim otrokom. En del otrok je bil obdarovan v šoli, en del pa je bil določen od Katoliške akcije in razdeljen najpotrebnejšim v društveni dvorani pri Sv. Katarini. Vsem darovalcem, ki so omogočili »Slovenski straži« obdarovanje v obelkah revnim otrokom, kakor tudi »Slovenski straži« v Mariboru najlepša zahvala!

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Morilec Karel Makovec iz Štrigove, ki je bil pred kratkim na tukajšnjem okrožnem sodišču za dvojni umor obsojen na smrt, se je proti kazni pritožil in apelacijsko sodišče mu je smrtno kazen spremenilo v dosmrtno robijo. — Akcija za zimsko pomoč soboškimi siromakom je dobro uspela. Saj so že doslej naši uvidevni Sobočani prispevali okrog 100.000 din.

»Da, da, gospoda Janez in Pero, jaz sem tista Micka v kadi, kateri sta pomagala napolniti vodo.«

Opravičila kar niso mogla z jezika, ker sta gledala častnika pred seboj v praznični obleki še nekaj več za moško oko, nego jima je dovoljevala visoka kad na kotanjastem kolovozu.

V obraz se je smehljala gostoma ne le vesela, koražna in ljubka voznica Micka, ampak tudi biser dostojanstvene lepote, spoštovanje vzbujajoče nedolžnosti in šegavo smehljajoče ljubeznivosti ter postrežljivosti.

Trpelo je nekaj časa, preden je zvedel gladni očka, da je hčerka Kunigunda že znanka z junakoma s poti iz Limbuša v Vrhov dol.

Nedolžna zamenjava osebnosti je zblížala na mah nišno hčerko s poslancema, ki sta bila gospodarju hvaležna, da je silil na okrepitev v jedi.

Prigrizku, tečni večerji s praznenjem poličev iz vse vinske zaloge gospoda mestnega sodnika je sledila pobratimija treh junakov. Pred nočnim počitkom je zaključilo sprejemno pogostitev povabilo gostov na nekajdnevno bivanje na trgatvi v slovenskem vinorodnem kraju.

Trgatev in povabilo na lov

Cisto kakor dandanes so posedali premožni mariborski meščani tudi v času naše povesti v okolici posestva in vinograde, kamor so se zatekali na prijateljske zabave in oddih. Mariborčanom sta bila dobro znana že pred

stoletji zapeljivi okus in moč vin po gričih Pekar, kamor je spadal tudi sloveči Vrhov dol.

Trgatev pri imovitem meščanu v tihem zatišju, pri okusni kapljici ter bogati postrežbi ob zvokih slovenskih pesmi in ob večernem kramljanju o junaško prestanih vojnih pohodih, katerim se čudi mlada in lepa Kunigunda — si li moremo predstavljati kaj bolj mikavnega tudi za raskavo vojaško srce?

Prav gotovo ne!

Skriti Vrhov dol je bil za graničarska častnika nekajdnevni raj. Nikamor se jima ni mudilo od gostoljubne ter od nežnih dekliskih rok oskrbovane mize.

Najbolj prijetne zabave je enkrat konec. Če je pa zaključek krona zavžitega veselja, se vtisne trajno v spomin in je tolikokrat odločilen ali vsaj kažipot za vse življenje.

Deteljica graničarskih junakov se je vzljubila v Wildenrainerjevi viničariji, koje posebna privlačnost je bila mlada Kunigunda, edinka pred leti vdovelega mestnega sodnika. Gospodar, ki je računal na izdatno pomoč najnovejših pobratimov, je naročil ljubki hišni gospodinjji, naj nikar ne šteti s postrežbo tako odličnima in vplivnima gostoma.

Da bi odnesla vojna tovariša trajne spomine iz Vrhov dola, ju je povabil za slovo od vinske trgatve na divje svinje, katerih so se podila cela krdela po Pohorju in

mali nebogljenčki oprilemijo. — Končno pa si ti piščanci upajo tudi v vodo, kjer jim perutnice nič manj ne pridejo prav. Služijo jim kot plavuti. Že takoj ko se zležejo, znajo izborno plavati in jim ni treba še posebne plavalne sole.

Ljudi s slabim sluhom je več nego si mislimo. Ljudi s slabimi očmi je mnogo več, nego jih vidimo z naočniki, kajti marsikdo naočnikov, čeprav bi bili potrebni, iz tega ali onega razloga ne nosi. Koliko pa je tistih, ki slabše slišijo, nego bi jim bilo treba? Za naglušnost nimamo nobenih zunanjih znakov, kakor so naočniki za slab vid, kakor ugotavlja neka švicarska statistika, pa je ljudi s slabim sluhom dosti več, nego si običajno mislimo. Tako so ugotovili,

Turnišče. Na novega leta dan po večernicah je naše Prosvetno društvo imelo v farnem domu prav uspešno božično proslavo. Ljudje so dvorano čisto napolnili. — Na sveti dan zvečer je v eni izmed naših gostiln prišlo do nepotrebnega obračunavanja, pri katerem je neki gospodič s stolom udaril po glavi Jožefa Zdravca s tako silo, da je bil fant takoj ves krvav. Ker fanta niso takoj spravili k zdravniku, je sedaj postalo njegovo stanje precej kritično. Zadnje besede o tem »junškem« dejanju bo izreklo sodišče.

Beltinci. G. inž. Albin Nečima je bil za delovanje v Zvezi fantovskih odsekov odlikovan z redom sv. Save 4. stopnje. Čestitamo! — Pretekli teden sta se tukaj poročila profesor Rudolf Branko in gđca Marija Gumilar, hčerka šolskega upravitelja v Lipovcih. Bilo srečno!

Sv. Sebečan. Naše Prosvetno društvo je imelo v nedeljo spominsko slovesnost za pokojnim voditeljem g. dr. Antonom Korošcem. Po lepo podani deklaraciji »Umri nam je oče« je g. župnik podal v glavnih obrisih življenjepis umrlega in njegov pomen za slovenski narod ter za Jugoslavijo. Žalni sestanek se je končal z molitvijo za rajnega. — Naročniki »Slov. gospodarja«, pogledajte pri sosedu, če še nima naročenega katoliškega lista, pokažite mu »Gospodarja«, povejte zanj lepo besedo, boste s tem naredili dobro delo pred Bogom in pred ljudmi. — Naše agilno Prosvetno društvo pripravlja igro za pustno nedeljo in bo na sporedu igra, da se boste lahko od srca nasmejali.

Savinjska dolina

Smartno ob Paki. Dne 26. decembra je bil dopoldne občni zbor krajevne KZ, ki je prav lepo uspel. Pri volitvah je bil izvoljen večinoma stari odbor, kateremu želimo pri delu obilo uspehov! — Istega dne popoldne pa je imelo občni zbor Prosvetno društvo v društveni dvorani. Iz podanih poročil je bilo razvidno, da je društvo delavno in odbor agilen. Pri volitvah je bil izvoljen odbor z Martinom Steblovnikom, predsednikom Kmetijske zbornice, in g. Francem Caslom, duhovnim svetnikom in župnikom, na čelu. Novemu odboru želimo obilo uspehov pri delu za katoliško prosveto in vzgojo članov v duhu katoliških načel!

Gornji Grad. Ker v pretečenem letu ni bilo skoraj nobenega odmeva od nas, zato se oglašamo vsaj v novem letu. Naš dolgoletni predsednik Prosvetnega društva g. Matija Jamnik je bil nedavno odlikovan za državljanske zasluge na prosvetnem polju z zlato kolajno. Odlikovanje mu je izročil g. okrajni načelnik. Naslovil je nanj zelo pohvalne besede kot zavednemu ter neustrašnemu borcu za narodne ideale. Ob tej priliki mu čestita tudi članstvo Prosvetnega društva ter se mu zahvaljuje za vse njegovo požrtvovalno delo pri društvu. Želimo, da bi še v bodoče uspešno vodil društvo! — Decembra je naša prosveta predvajala poučno dramo »Naši otroci«. Društvo si je tudi nabavilo precej novih knjig. Vsak prijatelj katoliškega čtiva naj seže po njih v zimskem času! Sedaj se igralci pripravljajo na krasno Brumnovno dramo »Adelajda, koroška rožica«. Igra je vzeta iz turških vpadov na slovensko zemljo. Dostaj je igra že doživela po raznih odrih velik uspeh. Tudi pri nas ne bo izostal. Na to igro že sedaj opozarjamo vse naše prijatelje!

Bele vode—Sv. Križ. Letos bomo postavili k Sv. Križu križev pot. Radi bi tudi postavili še eno romarsko hišo. Zopet bomo trkali na dobra srca prijateljev Sv. Križa. Z božjo pomočjo bomo vse naredili. Popravili bomo tudi našo cesto. Banovina in občina sta nam že obljubili svojo pomoč.

Šmarni kraji

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Stopili smo v novo leto. Božične praznike smo obhajali sicer zelo skromno, vendar so družine, ki so preživele praznike v tistem miru, ki ga jim je prineslo »božje Dete«, bile zadovoljne. Sedaj zaključujemo gospodarske letne račune, ki na žalost skoraj povsod izkazujejo pasivo. Kujemo načrte za bodočnost. Sedaj je čas misliti na čtivo. Vsi dosedanja naročniki »Slov. gospodarja« smo obljubili zvestobo svojemu najboljšemu prijatelju. Naš najboljši prijatelj je »Slov. gospodar«. Potrudili se bomo vsi, da temu našemu prijatelju pripravimo pot v vsako pošteno slovensko krščansko kmetijsko hišo! Zavedajmo se, da dandanes, v teh razburkanih časih, kmetijsko ljudstvo najbolj potrebuje dobrih nasvetov, katere nudi naš najboljši prijatelj, »Slovenski gospodar«. — Dne 22. decembra smo imeli v društvenem domu spominsko proslavo za našim velikim slovenskim voditeljem g. dr. Antonom Korošcem. Udeležba je bila sijajna. Naše ljudstvo globoko žaluje za svojim največjim sinom. Na sporedu sta bila dva žalna govora. Ob zaključku pa je slatinski pevski zbor pod vodstvom gospe Gračnerjeve ganljivo zapel žalostinko »Zvonovi zvonijo«. — Kakor vsako leto, je tudi letos občinski odbor sklenil obdarovati občinske reveže za božične praznike. Občina se je spomnila vseh tistih revnih, ki so brez svojcev, oziroma tistih revnih družin, ki žive skromno v bedi in pomanjkanju. S pomočjo tega občinskega daru se je obdarovanim družinam vsaj delno ublažilo gorje na dan rojstva Deteta božjega. — Tudi ravnateljstvo zdravilišča se je za praznike spomnilo najrevnejših.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Dan za dnem doživljamo razna svetovna presenečenja. Tudi povišanje vseh cen nas je presenetilo. Razna živila so se tako podražila, da je mali kmet, kočar in delavec že danes skoro pred vratmi obupa. 1 kg slanine stane 28—30 din, 1 kg krušne moke 5 din, 1 kg bele moke 9.50 din, pa je še dostikrat dobiti ni. Pri nas je pasivni kraj. Imamo precej delavcev, ki so danes deloma brez zasluzka in gledajo v obraz svoji bodoči usodi. Na kmetijah se bo morala vrniti zopet stara navada, da bomo morali uporabljati namesto železa les, pri vozovih, plugih in pri raznem orodju, ker je železo že predrago. 1 kg železa stane 8—10 din. Kmet sploh ne bo mogel več živeti, če se razmere ne bodo izboljšale, še manj pa kočar in delavec. Želimo, da bi nam novo leto prineslo boljše razmere, da bi se lahko imel na zemlji obstoj kmet, kočar in delavec. Predvsem pa želimo, da bi nam Bog ohranil ljubi mir. Oblast in njene podrejene organe pa prosimo, da z budnim očesom opazujejo razvoj trgovine in navijačce cen najstrože kaznujejo. Pozdravljamo tudi banovinski nalag, po katerem so morale vse občine izvoliti prehranjevalni odbor. Ta odbor bo skrbel za prehrano ljudstva, katero mu pripada v njegovem področju.

Temu odboru stavi na razpolago potrebni kapital občina. Pri nas je izvoljen odbor, v katerega imamo popolno zaupanje. S tem bo ovirano navijanje cen od strani posameznih trgovcev. Želimo samo, da ta odbor začne čimprej z delom. S petrolejem nas je tudi zajela kriza. Morda bo zgoraj omenjeni odbor izven svojega okvira posredoval, da dobimo občani pripadajočo količino petroleja — ne samo na papirju, marveč v resnici.

Laški okraj

Sv. Miklavž nad Laškim. Letina je bila radi prevelikega deževja tako slaba, kot po pripovedovanju starih ljudi ne od leta 1895, ko je pod dolgo trajajočo snežno odejo segnilo vse ozimno žito. Poleg živinske krme, katere je bilo dovolj, je vse slabo obrodilo. Cene živine so se dvignile, a nekaterim drugim predmetom, kot obleki, obutvi, pa še bolj. V šoli se vrši sedaj v zimskih mesecih gospodinjstki tečaj za dekleta pod vodstvom šolske upraviteljice gđce Bende. Dekleta od dekliške KZ pa se pripravljajo na igro »Lurška pastirica«. Zadnjikrat se je ta igra igrala pri nas leta 1918. Občinska cesta iz Rimskih Toplic k Sv. Miklavžu se je preteklo jesen precej popravila, nujno potrebne popravila so še nekatere druge občinske ceste v naši župniji, predvsem pa stopnice na pešpoti od Rimskih Toplic čez skalo k Sv. Miklavžu.

Sv. Rupert nad Laškim. Vseh mogočih stisk je bilo v pretečenem letu na pretek, a ljudstvo živi in se giblje navzlic hudemu času. Novo leto nas zaspuje z ledom in snegom. Strašne so poti in ceste. Povsod sam led, drevje stoka pod težo ledenega oklepa, ki se je oprijel vsake vejice. Zato pa se zapiramo v tople sobe in pridno prebiramo Mohorjeve knjige in naše dobre časnike, ki nam poročajo o strašnem tripenju, v katero goni ubogo nedolžno ljudstvo vojskina blaznost. Dne 4. januarja je zopet padal sneg na ledeno skorjo starega snega, ki je velika nevarnost za zimske setve, katere se lahko zadušijo, ako bo sneg dolgo obležal. Naj nam bo Bod prizanesljiv!

Šmarjeta pri Rimskih toplicah. Zopet je eno leto za nami. Sedaj ob novem letu si vsi voščimo, da bi letošnje leto vsaj tako preživeli, kot smo lanskega. Vse vprek jadrakuje o draginji, ki narašča z dneva v dan, toda vse bomo laže doprinesli, če nas Bog obvaruje najhujše šibe: vojne. Da pa si sami ne bomo podžigali nesreče, zato proč z liberalnim časopisjem! Zdaj ob novem letu bodi nas trden sklep: V vsako slovensko hišo katoliški tisk! Vsaka hiša imej »Slov. gospodarja«!

Posavje

Razbor pri Zidanem mostu. Na božične praznike smo se dobro pripravili. Za Marijin praznik je prišel g. svetnik Kalan iz Ljubljane. V preprostih petih govorih je razložil lepoto čistega Marijinega življenja in srečo vernega Marijinega otroka. Pričakuje se, da bodo bodrilne besede imele uspeh in ne bo v župniji hiše, ki ne bi naročila vsaj en katoliški list. Božične praznike smo obhajali v tihi nebeški sreči, prenovljeni po dobri pokori v adventu, z Bogom v srcu. Vse praznike je bil občuten mrz, burja je dobila tak obseg, da ne pomnijo niti najstarejši ljudje.

da je med pet in dvajsetimi osebami pri kakšnem predavanju ena, ki predavateljčevim besedam težko sledi. Ob telefonu, kjer je poslušanje delno udobnejše, pa slabo sliši povprečno komaj ena oseba med štiristotimi.

Past za tatove. 52 letni šofer Ferdinand Parz si je v okolici Dunaja uredil farmo za kokoši. Ker se je bal tatov, je zgradil napravo, ki naj bi se sprožila, če bi nepoklicani prestopili prag kokošnjaka. Pa je ponoči sam hotel stopiti v kokošnjak, da bi videl, če je vse v redu. Usoda je hotela, da se je pri tem naprava proti tatovom sprožila in pogodila Parza s kroglo naravnost v čelo.

Pes je ujel vlomilca. V nekem nemškem obmorskem mestecu se je v

gozdnih kotlinah, ki so začele tik pod slovečimi vinogradi v Pekrah.

Divjih svinj še sicer ni podil ne Janez in ne Pero, a kaj je ta zverjad napram tolikim spopadom z najbolj podivjanimi turškimi plemeni!

Gospodar in gostitelj je poučil gosta, da je treba divjega ter od lovskih psov zaustavljenega ščetinca dobro potipati s sulico iz neposredne bližine in po njem je. K smrtonosnemu sunku spada le nekoliko duhaprisotnosti, korajže in moči, kar je pa itak v obilni meri v glavi, srcu in rokah vsakega graničarja...

Rešitev iz smrtne nevarnosti

Lov je pričel v soboto zjutraj, da bi bila nedelja nekaka zaključna slovesnost.

Lovišče je bilo itak pred nosom. Treba je bilo iz okolice zbobnati za tri lovce nekaj kmetov s psi gonjači in uspeh je bil zasiguran.

Gonjači so zajeli dobro poznana zatočišča svinjske divjačine, katero so skušali pognati s krikom, ropotom in pasjim laježem iz skrivališč pred sulice lovcov.

Na vseh krajih je odmeval trušč, cvilenje in lajež psov, čuti je bilo lomastenje prepodene in prestrašene svinjadi po grmovju in dračju, a krdela so večinoma smukala mimo lovcov, ne da bi se bilo posrečilo zaustaviti le enega samega merjasca.

Že je šlo proti poldnevu in nobenemu lovcu se ni ponudila prilika za naskok in dokaz lovske neustrašenosti.

Ravno so hoteli odtrobiti za opoldanski odmor, ko so zagnali psi besno bevskanje, osredotočeno na neko kotanjo v borovem gozdu, nedaleč od lovskih stojišč. Psi so oznanjali iz polnih grl, da napadajo divjačino z združenimi močmi, a tolikanj težko pričakovanega divjega prašiča ni bilo od nikoder.

Prireditelju lova je pošla potrpežljivost. Opozoril je tovariša na strogo pripravljenost in odbrzel v hosto, da požene sam, kar se je trdovratno zoperstavljalo srditim pasjim napadom.

Zagledal je kmalu orjaškega merjasca s čekani liki rogovi, s katerimi je odrival in metal od sebe pasjo nadlego, se vrtel v krogu po globeli in bruhal iz oči ogenj pogube na vsakega, ki bi se ga drznil pregnati iz kolikor toliko varnega zaklonišča.

Gospod sodnik se nikakor ni maral sam lotiti merjasca, ampak ga le podregati na pobeg v smeri proti nemu izmed gostov. Kakor hitro ga je zver zagledala, je buhnila z vso srditostjo in zaokrenila proti človeškemu napadalcu.

Lovce je takoj uganil, da bo od psov ogroženi velikan sledil njegovim očem, le previdno se bo treba ritenski umikati in zvabiti plen za zabod gostoma.

Lastnik lova je bil preizkušen glede vseh navad ter muh ščetinaste zveri, vendar tokrat bi mu bila skoraj vsa preizkušnost za las v pogubo.